

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No: 83646/17

Güneş YAĞCI ve Ahmet ÖZCAN / TÜRKİYE

Başkan

Paul Lemmens,

Hâkimler

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, 16 Ekim 2018 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda belirtilen 17 Kasım 2017 tarihli başvuruyu dikkate alarak, yapılan müzakereler neticesinde aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2018. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuranlar Güneş Yağcı ve Ahmet Özcan; Türk vatandaşları olup, sırasıyla 1980 ve 1987 doğumludur, İstanbul'da ikamet etmektedirler. Başvuranlar; Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna bağlı Avukat İ. Akmeşe tarafından temsil edilmişlerdir.

A. Davanın Koşulları

2. Davanın kendine özgü koşulları, başvuranlar tarafından ifade edildiği şekilde, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Haklarında, adam öldürmeye teşebbüs suçunu işlediği şüphesi bulunan bazı kişiler, 11 Ocak 2016 tarihinde Sultanbeyli Polis Merkezi'nde gözaltına alınmışlardır.

4. Her ikisi de avukat olan başvuranlar, aynı gün saat 22.00'a doğru polis merkezine gelerek, müvekkilleri olan bu kişilerle görüşmek istemişler ancak başvuranların görüşme talepleri reddedilmiştir. Başvuranlar; polis merkezinin girişinde, bir polis memuru tarafından darp edildiklerini iddia etmektedirler.

5. Başvuran Yağcı, 12 Ocak 2016 tarihinde, aşağıdaki ifadeleri içeren bir tıbbi rapor almıştır:

“Dış lezyon görülmedi, akciğerler normal, röntgen normal, hassasiyet var, akciğer filminde herhangi bir patoloji görülmedi. Daha sonra ortaya çıkabilecek ekimozların tespit edilmesi için ilgilinin Adli Tıp Kurumu tarafından muayene edilmesi tavsiye edilmiştir.”

6. Dosya kapsamında; diğer başvuran Özcan ile ilgili herhangi bir tıbbi rapor bulunmamaktadır.

7. Başvuranlar; 14 Ocak 2016 tarihli suç duyuruların kapsamında; olayların meydana geldiği tarihi, 12 Ocak 2016 saat 22.00 civarı olarak belirtmişlerdir. Başvuranlar, Cumhuriyet Savcısından (“Cumhuriyet

Savcılığı”) polis merkezinde bulunan güvenlik kameralarının, belirtilen tarihe ilişkin kayıtlarının alınmasını talep etmişlerdir. Başvuranlardan biri ayrıca; polis memurunun, taşıdığı tüfeğin dipçiğiyle sırtına vurduğunu ve bu bağlamda “sunduğu tıbbi raporun vücudunun bu kısmında bir yaralanma olduğunu belgelediğini” de belirtmiştir. Başvuranlar ayrıca, olayla ilgili ifadelerin alınmasını talep etmişlerdir. Başvuranlar, olaydan birkaç saat sonra, avukatlık yetkilerinin engellenmesi ile ilgili, Sultanbeyli Polis Merkezi Komiseri ile görüşen İstanbul Barosu İnsan Hakları Komisyonu Başkanı’nı ve aralarından birisi İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyesi olan, başka üç kişiyi daha tanık olarak göstermişlerdir.

8. Cumhuriyet Savcılığı, 21 Ocak 2016 tarihli bir yazıyla, söz konusu güvenlik kameralarının kayıtlarını istemiş olup; söz konusu kayıtlar, Sultanbeyli İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından, 22 Ocak 2016 tarihinde Cumhuriyet Savcılığına iletilmiştir.

9. Başvuranlar, 18 Şubat 2016 tarihli yeni bir dilekçeyle, olayların meydana geldiği tarih hakkında yanıldıklarını belirtmişler ve bu defa 11 Ocak 2016 tarihli kayıtların alınmasını talep etmişlerdir.

10. Aynı gün, Cumhuriyet savcısı söz konusu kayıtları da talep etmiştir. Sultanbeyli İlçe Emniyet Müdürlüğü, yine aynı gün içerisinde, güvenlik kamerası kayıtlarının 30 gün süresince saklandığını ve dolayısıyla 11 Ocak 2016 tarihli kayıtların mevcut olmadığını belirtmiştir.

11. Cumhuriyet savcısı, 23 Mart 2016 tarihinde; olayların meydana geldiği tarihte, Sultanbeyli Polis Merkezi’nin girişinde görevli olan polis memurunu, şüpheli sıfatıyla sorgulamıştır. Bu polis memuru; başvuruları, geldikleri anda avukat-müvekkil görüşmelerini düzenleyen birime yönlendirdiğini, ardından başvuruların bir süre sonra tekrar yanına geldiklerini ve kendilerine, bu görüşmenin ancak birkaç saat sonra gerçekleştirilebileceği bilgisinin verildiğini belirtmişlerdir. İfadesi alınan polis memuru, polis merkezi etrafında bekleyen kişi sayısının çokluğunu ve son zamanlarda polis karakollarına yapılan terör saldırılarını da dikkate

olarak; başvuranlardan, nöbet kulübesinin etrafında değil, bahçe duvarlarının dışında beklemelerini istemiştir. Başvuranların, polis memurunun bu talebini birçok defa reddetmeleri üzerine, polis memuru kollarını açarak onları çıkışa doğru yönlendirmiştir. Polis memuru, darp iddialarını reddetmiştir. Aynı polis memuru, 6 Eylül 2016 tarihinde bir disiplin soruşturması kapsamında alınan ifadesinde; kendi olay anlatımının, güvenlik kameralarının kayıtlarıyla da doğrulanabileceğini belirtmiştir.

12. Cumhuriyet savcısı ayrıca, olaylarla ilgisi bulunmayan ve görgü tanığı olmayan ikinci bir polis memurunu da sorgulamıştır. Söz konusu polis memuru özetle; başvuranlara, müvekkilleriyle yaklaşık olarak bir buçuk saat sonra görüşebileceklerine dair bilgi vermek için karakolun girişine geldiğini belirtmiştir.

13. Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, Adli Tıp Kurumu; başvuran Yağcı hakkında 12 Ocak 2016 tarihinde düzenlenen raporla ilgili görüşünü, 17 Mart 2016 tarihinde sunmuştur. Bu görüş aşağıda belirtildiği şekildedir:

“Göğüs boşluğunda soyut bir hassasiyet belirtilmesinin dışında, raporda tıbbi anlamda yaralanma olarak yorumlanabilecek, dışarıdan gelen bir travmaya bağlı herhangi bir lezyon tespit edilmemiştir.”

14. Cumhuriyet savcısı, yukarıda belirtilen unsurları özetleyerek, 14 Şubat 2017 tarihinde, kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Cumhuriyet savcısı, başvuranlar tarafından bildirilen tanıkların ifadelerinin; bu tanıkların görgü tanığı olmadıkları gerekçesiyle reddedildiğini belirtmiştir. Bu karar, (Özcan tarafından itiraz edilmesinin ardından) 30 Mart 2017 tarihinde ve (Yağcı tarafından itiraz edilmesinin ardından) 13 Nisan 2017 tarihinde İstanbul Anadolu Sulh Ceza Mahkemesi tarafından onaylanmıştır.

15. Anayasa Mahkemesi, 18 Temmuz 2017 tarihinde başvuranlar tarafından yapılan bireysel başvuruların kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

ŞİKÂyetLER

16. Başvuranlar; Sözleşme'nin 3. maddesine dayanarak, Sultanbeyli Karakolu önünde, bir polis memuru tarafından darp edildiklerinden yakınmaktadırlar. Başvuran; polis memurunun, tüfeğinin dipçiğiyle sırtına vurduğunu ve 12 Ocak 2016 ve 17 Mart 2016 tarihli tıbbi raporların da, iddialarını kanıtladığını iddia etmektedir.

17. Başvuranlar ayrıca, şikâyetleri üzerine yürütülen soruşturmanın etkin olmadığından, özellikle güvenlik kamerası kayıtlarının korunması için tedbir alınmamış olduğundan, “tıbbi raporlarla tespit edilen yaralanmaların sebebi” hakkında soruşturma yapılmamasından, söz konusu polis memurunun sorgulanmasını sağlayamadıklarından ve tanıkların dinlenmesine ilişkin taleplerinin reddedildiğinden şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

18. Başvuranlar, Sultanbeyli Polis Merkezi önünde bir polis memuru tarafından kötü muameleye maruz bırakıldıklarından ve suç duyuruları üzerine yürütülen soruşturmanın etkin olmadığından şikâyet etmektedir. Başvuranlar, Sözleşme'nin 3. maddesini ileri sürmektedir, bu hüküm aşağıdaki gibidir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

19. Mahkeme, bu konuya ilişkin genel ilkelerle ilgili olarak, *El-Masri/Eski Makedonya Yugoslav Cumhuriyeti* [BD], No. 39630/09, §§ 182-185 ve 195-198, AİHM 2012) ve *Bouyid/Belçika* ([BD], No. 23380/09, §§ 81-90 ve 114-123, AİHM 2015) kararlarına atıfta bulunmaktadır.

20. Mahkeme; somut olayda başvuranların avukat olduklarını ve şikâyetçi oldukları olaylar sırasında ve sonrasında serbest olduklarını da kaydetmektedir.

21. Mahkeme; başvuran Yağcı ile ilgili olarak, ileri sürülenin aksine, olayın ertesi günü, kendisi tarafından alınan tıbbi rapor kapsamında veya 17 Mart 2016 tarihli rapor kapsamında, herhangi bir lezyon bulunmadığının belirtildiğini tespit etmektedir (yukarıdaki 5 ve 13. paragraflar).

22. Başvuran Özcan ise, kendisiyle ilgili herhangi bir tıbbi rapor sunmamıştır.

23. Dolayısıyla Yağcı'nın olay anlatımı, herhangi elle tutulur bir delil unsuruyla desteklenmemiştir. Özcan ise, neden tıbbi bir belge almaya çalışmadığını açıklamamaktadır (daha önce anılan *Bouyid* kararı, §§ 83-84 ve 92 ile karşılaştırınız).

24. Ayrıca Mahkeme; Cumhuriyet savcısının, başvuranlar tarafından belirtilen tarihe ilişkin güvenlik kamera kayıtlarını istediğini ve aldığını da kaydetmektedir. Hâlbuki başvuranlar; şikâyetleri kapsamında, olayların meydana geldiği tarih hakkında yanılmışlardır ve aslında ilgili kayıtların kaybedilmesinin sebebi de, başvuranların söz konusu ihmalleridir (bk. yukarıdaki 8-10. paragraflar). Mahkeme ayrıca; iddia edilen olayların, resmi makamlar tarafından tanınması veya güvenlik kamera kayıtlarının saklanması gerektirir derecede yeterli ağırlıkta oldukları kanaatine varılamayacağını kaydetmektedir (*Hentschel ve Stark/Almanya* ile karşılaştırınız, No. 47274/15, § 94-97, 9 Kasım 2017).

25. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususları dikkate alarak; başvuranların, adli makamlara, iddiaları hakkında sağlam bir dayanak sunmadıkları ve iddialarının “savunulabilir” olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varmaktadır. Dolayısıyla; Cumhuriyet savcısı tarafından kimliği tespit edilen ve sorgulanan polis memurunun, başvuranları darp ettiğine dair makul şüpheler doğurabilecek veya somut olayda ulusal adli makamların davranışlarının etkin soruşturma yürütme yükümlülüğü kapsamında

sorgulanmasına neden olabilecek herhangi bir unsur Mahkeme'ye sunulmamıştır (savunulabilir bir şikâyetin bulunmasına ilişkin kriterler ve usuli yükümlülükler için ayrıca bk. *Bazjaks/Letonya*, No. 71572/01, § 79, 19 Ekim 2010, *Maļinovskis /Letonya* (k.k.), No. 48435/07, § 53, 4 Mart 2014 ve daha önce anılan *Bouyid*, §§ 114-123 ve 124, davanın olaylarıyla ilgili olarak ayrıca bk. *gerekli değişikliklerin uygulanması koşuluyla (mutatis mutandis)*, *Peker/Türkiye* (k.k.), No. 53014/99, 14 Eylül 2000, *Fırat Koç/Türkiye* (k.k.), No. 24937/94, 14 Kasım 2000, *Bülent Barmaksız/Türkiye* (k.k.), No. 1004/03, 23 Ekim 2007).

26. Sonuç olarak Mahkeme, başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği kanaatindedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 15 Kasım 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Paul Lemmens
Başkan